

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրենի Ժ/Պ

Ս. Ավանեսյան

«_____» _____ 2025թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Շախմատ

ԴԱՍԱՐԱՆ

2

ԿԻՍԱՍՅԱԿ

I, II

ՈւՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

2025-2026

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

32

1

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Շախմատ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի շախմատի
ակադեմիա հիմնադրամ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Լ. Մարտիրոսյան, Ս. Միսակյան, Ն. Մովսիսյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Ալեքսանդր Հայրապետյան

Քննարկվել, հավանության է արժանացել

մեթոդիավորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդիավորման նախագահ

(ստորագրություն)

Անուշ Դաջունց

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ

(ստորագրություն)

Արաքսյա Առստամյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
	ԸՆԴ	ՏԵՄ				ԳՈՐ			
ԹԵՄԱ 1		Խաղաղաշտ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ուսուցանել լատիներեն a b c d e f g h տառերը:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		Անվանում է a b c d e f g h լատիներեն տառերը:							
1	Շախմատի պատմություն: Չատուրանգա-Շախմատ: Խաղաքարերի ներկայացում	Ներկայացնել շախմատի պատմությունը: Ձևավորել դրական վերաբերմունք շախմատ առարկայի նկատմամբ:Ուսուցանել խաղաքարերի անվանումները, խաղաղաշտի ճիշտ տեղադրումը:	Անվանում և ցուցադրում է շախմատի խաղաքարերը, անսխալ տեղադրում է խաղաղաշտը:	4	1	1			
2	Շախմատի խաղաղաշտ	Ուսուցանել լատիներեն a b c d e f g h տառերը: Ուսուցանել դաշտերը: Ուսուցանել շախմատի խաղաղաշտի մասերը` կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսաղաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանային գիծը:	Անվանում է a b c d e f g h լատիներեն տառերը: Անվանում և ցույց է տալիս դաշտերը: Անվանում և ցուցադրում է շախմատային խաղաղաշտի մասերը` կենտրոնը, թագուհու և արքայական թևերը, սպիտակների և սևերի կիսաղաշտերը, եզրերը, անկյունները, սահմանայինգիծը:	4	1	1			
3	Շախմատի խաղաղաշտի գծերը, Դաշտերի գրանցում	Ուսուցանել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը: Ուսուցանել անկյունագծերը: Ուսուցանել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը: Ուսուցանել անկյունագծերը:	Անվանում և ցուցադրում է հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը: Անվանում և ցուցադրում է անկյունագծերը: Անվանում և ցուցադրում է հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը: Անվանում և ցուցադրում է անկյունագծերը:	8-10	1	1			
4	Ամփոփիչ աշխատանք 1` հարց ու պատասխան	Հարցերի միջոցով վերհիշել շախմատի պատմությունը,դաշտերը,խաղաղաշտի մասերը:	Գիտեն դաշտերի, խաղաղաշտերի մասերի մասին:		1	1			
ԹԵՄԱ 3		Խաղաքարեր							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ուսուցանել խաղաքարերի արժեքը, դերը, քայլերը:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		Գիտեն խաղաքարերի քայլերը և խաղալու կանոնները:							
5	Արքա (քայլը, արժեքը)	Ուսուցանել արքա խաղաքարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել արքա խաղաքարի 2 կանոնները:	Պատմում է արքայի դերի մասին, կատարում է արքայով քայլեր, սահմանում է արքա խաղաքարի 2 կանոնները:	18-20	1	1			
6	Թագուհի (քայլը, արժեքը)	Ուսուցանել թագուհի խաղաքարի արժեքը, դերը, քայլը: Ուսուցանել թագուհիով միաժամանակյա հարձակումը:	Պատմում է թագուհու դերի, արժեքի մասին,կատարում է թագուհիով քայլեր, կատարում է քայլեր թագուհիով` միաժամանակ հարձակվելով երկու խաղաքարի վրա:	34-36	1	1			
7	Նավակ (քայլը, արժեքը)	Ուսուցանել նավակ խաղաքարի` արժեքը, դերը, քայլը	Պատմում է նավակի դերի, արժեքի մասին,կատարում է նավակով քայլեր, կրկնակի հարված նավակով:	22-24	1	1			

8	Փիղ (քայլը, արժեքը)	Ուսուցանել փիղ խաղաքարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմում է փղի դերի, արժեքի մասին, կատարում է քայլեր փղով, կրկնակի հարված փղով:	30-32	1	1		
9	Ձի (քայլը, արժեքը)	Ուսուցանել ձի խաղաքարի՝ արժեքը, դերը, քայլը:	Պատմում է ձիու դերի, արժեքի մասին, կատարում է քայլեր ձիով, կրկնակի հարված «պատառաքաղ» ձիով:	44-48	1	1		
10	Զինվոր (քայլը, արժեքը, փոխարկումը այլ խաղաքարի, կողանցիկ հարվածը)	Ուսուցանել զինվոր խաղաքարի՝ Արժեքը, դերը, քայլը: Զինվոր խաղաքարով կողանցիկ վերցնելը	Պատմում է զինվորի դերի, արժեքի մասին, կատարում է քայլեր Զինվորով, կրկնակի հարված «պատառաքաղ» զինվորով: Գիտի «կողանցիկ վերցնել», քայլը	58-62	1	1		
11	Խաղաքարերի մոտավոր արժեքները	Ուսուցանել խաղաքարերի մոտավոր արժեքները, կատարել համարժեք, կամ շահավետ փոխանակումներ:	Թվարկում է խաղաքարերի մոտավոր արժեքները, կատարում փոխանակումներ:	12	1	1		
12	Խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը, փոխատեղում	Ուսուցանել խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը: Ուսուցանել փոխատեղումը, նպատակը, կանոնները:	Դասավորում է խաղաքարերը սկզբնական դիրքով: Բացատրում է փոխատեղման նպատակը և կանոնները:	12-14	1	1		
13	Ամփոփիչ աշխատանք 2՝ գործնական խաղ	Վերհիշել խաղաքարերի քայլերը, արժեքները:	Գիտեն խաղաքարերի քայլերը, արժեքները:		1		1	
ԹԵՄԱ 4		Շախմատային ավարտներ, վերջնախաղեր						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ուսուցանել վերջնախաղի կանոնները						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Գիտեն վերջնախաղի կանոնները						
14	Շախ	Ձևավորել գործնական կարողություններ և արագ որոշումներ ընդունելու, մատայի դիրքեր ստեղծելու, ճշգրիտ քայլեր գտնելու հմտություններ Ուսուցանել շախը, շախ տալ, շախից ազատվելու ձևերը:	Մահմանում է շախը, շախ է տալիս, ցույց է տալիս շախից ազատվելու ձևերը:	26-29	1	1		
15	Մատ	Ուսուցանել մատը:	Մահմանում է մատը, մատ է անում, ցույց է տալիս ինչպես պաշտպանվել մատից:	38-41	1	1		
16	Ոչ ոքիի տեսակները, պատ	Ուսուցանել ոչ-ոքիի տեսակները, պատը:	Մահմանում է պատը, պատ է անում, ցույց է տալիս՝ ինչպես խուսափել պատից:	50-53	1	1		
17	Հավերժական շախ	Ուսուցանել հավերժական շախը որպես ոչ-ոքիի տարբերակ Ուսուցանել ոչ-ոքին: Ձևավորել անելանելի իրավիճակներում ելքեր փնտրելու հմտություններ	Մահմանում է հավերժական շախը Կարողանում է արագ որոշումներ կայացնել պարտությունից խուսափելու համար	102-103	1	1		
18	Մատային դիրքերի ստեղծում	Ուսուցանել մատային դիրքեր ստեղծելու գործնական կարողություններ Յուրաքանչյուր խաղաքարի դերը և համագործակցությունը	Ստեղծում է մատային դիրքեր՝ 3 խաղաքարերով Գիտի համագործակցության արդյունքում հասնել հաղթանակի	68	1	1		

19	Մատ թագուհիով և նավակով	Ուսուցանել թագուհու և նավակի համագործակցային քայլերը՝ հաղթանակի հասնելու համար: Ձևավորել սովորողների մոտ պլանավորման նախագիտելիքներ:	Բացատրում է, ցույց է տալիս թագուհու և նավակի համագործակցային քայլերը և ստեղծում մատային դիրքեր:	104	1	1		
20	Մատ երկու նավակով	Ուսուցանել 2 նավակով մատը:	Բացատրում, ցույց է տալիս երկու նավակների համագործակցային քայլերը և ստեղծում մատային դիրքեր:	106	1	1		
21	Մատ թագուհիով	Ձևավորել գործնական կարողություններ թագուհիով և արքայով արագ մատային իրավիճակ ստեղծելու հմտություններ	Կարող է թագուհու և արքայի համագործակցության արդյունքում հասնել հաղթանակի, ստեղծում է հետաքրքիր իրավիճակներ		1		1	
22	Մատ մեկ քայլից	Մրցույթի միջոցով կատարել ամփոփում և բնութագրող գնահատում՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, շախ, մատ և պատ թեմաներից:	Ստեղծում է մատ 1 քայլից:	100	1	1		
23	Գործնական խաղ	Գործնական խաղի միջոցով ամրապնդել սովորողների գիտելիքները: Ձևավորել մտածված որոշումներ ընդունելու հմտություններ, ձևավորել ինքնուրույն ուշադրությունը կենտրոնացնելու, հույզերը կառավարելու, մրցակցին ապրումակցելու կարողություններ:	Պահպանելով խաղը վարելու հիմունքները ցուցադրում է տրամաբանված խաղ:		1		1	
24	Ամփոփիչ աշխատանք 3՝ հարց ու պատասխան	Վերհիշել մատը տարբեր խաղաքարերով:	Կարողանում են մատ հայտարարել տարբեր խաղաքարերով:		1	1		
ԹԵՄԱ 5		Մարտավարություն						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կապը:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		Ստեղծում է մարտավարական հնարք „պատառաքաղ“, ձիով, զիվորով և այլ խաղաքարերով						
25	Մարտավարական հնարք «Կրկնակի հարված»	Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կապը: Ստեղծել ստեղծագործական միջավայր, ուղղորդել սովորողներին ինքնուրույն ստեղծագործելու մարտավարական հնարք կրկնակի հարվածով դիրքեր ստեղծելուն:	Ստեղծում է մարտավարական հնարք „պատառաքաղ“, ձիով, զիվորով և այլ խաղաքարերով : Ստեղծում է մարտավարական հնարք կրկնակի հարված 3 խաղաքարերով	80-84	1	1		
26	Մարտավարական հնարք «Կապ»	Ուղղորդել՝ տարբեր իրավիճակներում որոնել, գտնել և կիրառել մարտավարական հնարքներ: Ուսուցանել «կապ» մարտավարական հնարքը:	Ցույց է տալիս և բացատրում է «Կապ», մարտավարական հնարքը, կիրառում այն:	84-86	1	1		

27	Ամփոփիչ աշխատանք 4՝ հարց ու պատասխան	Վերհիշել մարտավարական հնարքները և նրանց կիրառությունը:	Գիրառում են մարտավարական հնարքներ խաղի ընթացքում:		1	1		
ԹԵՄԱ 6		Ռազմավարություն						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Սովորողների միջոցով բացահայտել պաշտպանական հնարավորությունները: Ուսուցանել պաշտպանության ձևերը						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Բացահայտում է պաշտպանական հնարավորությունները:						
28	Պաշտպանություն	Սովորողների միջոցով բացահայտել պաշտպանական հնարավորությունները: Ուսուցանել պաշտպանության ձևերը	Որոնում և գտնում է խնդիրը, գտնում է ուղիներ խնդրի լուծման համար: Թվարկում է 5 պաշտպանության ձևերը	87-92	1	1		
29	Սկզբնախաղի հիմունքներ	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները սկզբնախաղում:	Բացատրում է խաղը վարելու հիմունքները, կիրառում է դրանք:	94	1	1		
30	Միջնախաղի հիմունքներ	Ուսուցանել խաղը վարելու հիմունքները միջնախաղում:	Բացատրում է միջնախաղում խաղը վարելու հիմունքները, կիրառում դրանք:	96	1	1		
31	Վերջնախաղի հիմունքներ	Ուսուցանել խաղը վարելու սկզբունքները/ռազմավարություն/ և հիմունքները վերջնախաղում:	Կարողանում է մշակել ճիշտ ռազմավարություն վերջնախաղում: Բացատրում է խաղը վարելու սկզբունքները վերջնախաղում,կիրառում և խաղում է:	98	1	1		
32	Ամփոփիչ աշխատանք 5՝ գործնական խաղ	Ամփոփել սկզբնախաղի,միջնախաղի և վերջնախաղի կանոններն ու հիմունքները;	Գիտեն սկզբնախաղի,միջնախաղի և վերջնախաղի կանոններն ու հիմունքները;		1		1	
ԸՆԴՀԱՄԵՆԸ					32	27	5	